

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД ЈАГОДИНА ЗА 2020. ГОДИНУ

ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Град Јагодина се налази у централној Србији на реци Белици у средњем Поморављу и претставља административни, економски, привредни, спортски и културни центар Поморавског округа. Јагодина се простире на 470 км² и обухвата 53 насеља а то су: Багрдан, Белица, Бресје, Буковче, Бунар, Винорача, Вољавче, Врановац, Врба, Главинци, Глоговац, Горње Штипље, Горњи Рачник, Деоница, Добра Вода, Доње Штипље, Доњи Рачник, Драгоцвет, Драгошевац, Драммировац, Дубока, Ивковачки Прњавор, Јагодина, Јошанички Прњавор, Каленовац, Ковачевац, Коларе, Кончарево, Кочино Село, Ловци, Лозовик, Лукар, Мајур, Мали Поповић, Медојевац, Међуреч, Милошево, Мишевић, Ново Ланиште, Рајкинац, Ракитово, Рибаре, Рибник, Сиоковац, Слатина, Старо Ланиште, Старо Село, Стрижило, Топола, Трнава, Црче, Шантаровац, Шуљковац. Граничи се са 6 општина и 1 градом. Северно се граничи са општином Свилајнац, североисточно са општином Деспотовац, северозападно са општином Баточина, на истоку и југоистоку са општинама Ћуприја и Параћин, на западу са градом Крагујевцем и југозападно са општином Рековац. Кроз Јагодину пролази електрифицирана железничка пруга дуплог колосека, којом се средња Европа повезује са јужном Европом, а поред ње је међународни ауто-пут Е-75 којим се стиже до Београда који је удаљен 136 км и до Ниша који је удаљен 100 км. где се налази и најближи аеродром.

Природни услови и животна средина: Релјеф овог краја је равничарско - брдовит. Равница се налази у средњем току Велике Мораве и доњих токова њених притока реке Белице и Лугомира. Око ових равница се уздижу брда и ниске планине Јухор 773 метра надморске висине и Црни Врх 707 метра надморске висине. Град се налази на просечној надморској висини од 116 метра а највиша ката је Ђурђево Брдо са 213 метра надморске висине. Земљиште је разврстано у три главна типа, највише је заступљена гајњача и њени типови, затим алувијална земљишта око тока Велике Мораве и њених притока, а најмање је заступљена смоница. Највећи број земљишта је слабо киселе до слабо алкалне средине. Садржај хумуса је око 3%, а хранљивих материја у границама оптималног. Пољопривредно

земљиште није загађено опасним и штетним материјама. Количина остатака пестицида се налазе у границама које не угрожавају пољопривредну производњу и здравље животиња и људи. Клима је умерено континентална са хладним зимама и топлим летима. Средња годишња температура је 11,2° - 11,7° целзијуса. Падавина највише има у мају месецу 83 мм а најмање у фебруару месецу 35 мм, што је годишње у просеку 619 мм. Укупна годишња сума осунчавања износи 2.068 часова, од тога на период од марта до октобра 1.759 часова или 85% од годишње суме. Хидрографске потенцијале чине релативно сиромашне подземне и површинске воде. Издани су се током последњих 15-20 година спустили на 5-10 метара у котлини, 10-15 метара у побрћу и 15-25 метара у вишим деловима. Градски водовод се снабдева водом из бунара дубине 80 метара, лоцираних у селу Рибару, дуж леве обале Велике Мораве. Површинске воде чине реке: Лугомир, на јужном, Белица на средишњем, Осаоница на северном делу јагодинског подручија и све се уливају у Велику Мораву. Овде спадају и вештачки изграђена језера у селима Драгоцвет и Милошево. Шуме се простиру на 9568 ха и обухватају око 20,3% укупне површине територије града Јагодине а простиру се на обронцима и на планинама Јухор и Црни Врх. У шумском фонду доминирају лишћари: буква, цер, граб и багрем, а од четинара бели бор. Процењена вредност посечене дрвне запремине износи 10705 м³, пошумљено је 3,8 ха површине. Ове карактеристике рељефа, климе и природних услова погодују пољопривредној производњи на овом подручју.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Град Јагодина по попису становништва 2011 године, насељава укупно 71195 становника од тог броја 50,7 % живи у граду а остатак од 49,3 живи у сеоским насељима. Просечна старост 41,3 године по попису становништва од 2011 године. Број становника млађих од 15 година на територији града Јагодине је 10557 или 14,8 %, а становника старијих од 65 година је 12940 или 18,2 %. Индекс старења је 29. Процент становништва старијег од 15 година без школске спреме или са непотпуним основним образовањем износи 23,3 %, са основним образовањем 24,5 %, средње образовање има 40,8 %, са вишим или високим образовањем 10 %. Према подацима Пописа становника из 2011 године, примећен је мали раст броја становника у односу на Попис становништва од 2002 године за 301 становника, што нас сврстава међу мали број градова и општина са растом броја становника од укупног броја становника. Што се тиче промене броја становника у руралним подручјима примећен је мали пад броја становника са индексом од -2,08. Миграције становника су на релацији из села у град и из града у веће градове и иностранство због егзистенције.

Диверзификација руралне економије: Главне предности развоја пољопривреде града Јагодине су: повољни природни услови, географски положај, квалитетно пољопривредно земљиште, добра примарна производња, повећање капацитета производње, добар пласман робе (добра инфраструктура - путеви, уређене и организоване пијаце), близина града као великог тржишта, учешће Пољопривредне саветодавне стручне службе преко саветодаваца у едуковању пољопривредника, Основне одгајивачке организације домаћих животиња и други агроеколошки услови. Са друге стране, као ограничавајући фактори јављају се: старачка домаћинства, уситњеност поседа, недовољно организовање пољопривредног становништва, застарела пољопривредна механизација, напуштене земљишне површине и фарме, ниска стопа продуктивности, недовољна примена агротехничких мера, недостатак финансијских средстава, неповољни услови кредитирања, висока цена репроматеријала, лоше организован откупиниске откупне цене. Могућност за развој су препознате у привлачењу инвестиција, покретањем и организовањем задруга и удружења, значајнијој подршци државе и коришћење европских фондова. Ове мере би довеле до осавремињавања производње и повећања конкурентности. Основни мотив бављења пољопривредом су прехрамбена сигурност породице и продаја пољопривредних производа. Укупан број запослених у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде је 11884 а 254 на пољопривредним газдинствима. На 466

пољопривредних газдинстава обављају се друге профитабилне активности које су у вези са газдинством као што су прерада пољопривредних производа, рурални туризам, активности у шумарству, обрада дрвета, народна радност, узгој рибе и др. Угоститељске и смештајне капацитете града Јагодине чине неколико хотела и ресторана који се налазе у самом граду и око туристичког комплекса кога чине: Аква парк, зоолошки врт, музеј воштаних фигура и шопинг центар. Поподацима из 2010. године 5672 туриста су ноћили у Јагодини, од тога просечан број ноћења су имали страни туристи 1,5 док домаћи 1,7. У близини града поред самог тока Велике Мораве налази се хотел који пружа идеалне услове за развој сеоског туризма. Развојем сеоског туризма као допунске активности на пољопривредним газдинствима којим се остварује додатни приход, повећање квалитета живота у руралним подручјима и стварање услова за останак на селу, посебно младих, очување и побољшање околине и еколошких стандарда, очување традиционалних и амбијенталних кућа са припадајућим објектима, омогућавање непосредног пласмана пољопривредних производа, оживљавање старих заната и локалних обичаја. Поред сеоског туризма постоје услови за развој винског туризма. Од укупне површине коришћеног пољопривредног земљишта 310 ха је под виноградима. Постоје четири регистроване винарије које се баве производњом грожђа и вина, највећа је на периферији града, а остале три су у сеоским насељима. Све се налазе на карти „Винског пута“.

Рурална инфраструктура: Подручје града Јагодине је у области саобраћајне инфраструктуре потпуно је уређено. Поред града пролази ауто пут који повезује Београд са Нишом. Укупна дужина путева износи 248 км, од тога постоје пет регионална пута дужине 86 км и 32 локална дужине 162 км. Сва насеља су повезана асвалтним путевима са градом. На овим путевима је добро организован гратски и међуградски прикаутобуски превоз становништва. Превоз путника је бесплатан на територији града Јагодине аутобуским саобраћајем. Кроз град и неколико села пролази пруга дуплог колосека која повезује Београд са Нишом, тако да и сеоско становништво може да користи и овај вид превоза. На територији града Јагодине ради 18 пошта, од тог броја 5 се налазе у граду а остале су распоређене у сеоским насељима. Укупан број телефонских претплатника је 28737. Водоснабдевање се врши преко водоводне мреже која покрива цео град и 8 сеоских насеља а то су: Рибаре, Кочино Село, Ново Ланиште, Старо Ланиште, Буковче, Кончарево, Ракиново и Село Трнава. Вода се добија из бунара који се налазе у селу Рибару поред Велике Мораве, одличног је квалитета и одговара Правилнику о исправности воде. Тренутно се врши проширивање капацитета водовода и планира се ширење водоводне мреже ка сеоским насељима. По подацима Републичког завода за статистику од 2010 године било је 14065 домаћинства прикључено на водоводну мрежу. Највећи број домаћинстава у сеоским насељима се снабдева водом из сопствених бунара или водом из сеоског водовода који сами мештани одржавају. Канализациона мрежа је изграђена у градским насељима. По подацима из 2010 године на канализациону мрежу прикључено је 12098 домаћинства. Кроз систем канализационе мреже прође 2931000 м³ отпадних вода, које одлазе у системе за префињавање. Територија града Јагодине је одлично покривена електричном мрежом и снабдевање је редовно. Сва насеља имају и уличну расвету која се редовно одржава. Што се тиче гасне инфраструктуре у свим сеоским и гратским насељима постоји могућност да се свако домаћинство прикључи на снабдевање овим енергентом.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Укупна површина коришћеног пољопривредног земљишта је 19746 ха. Учешће коришћеног пољопривредног земљишта у укупној површини града је 42 %. Од ове површине коришћеног пољопривредног земљишта под ораницама и баштама се налази 15594 ха или 79,9 %, под ливадама и пашњацима је 2596 ха или 13 %. По задњем попису пољопривреде под житима је било 11490 ха, под индустријским биљем 279 ха, под крмним биљем 3237 ха и под поврћем је било 259 ха. Просечна величина поседа коришћеног пољопривредног земљишта по газдинству је 3,01ха. Укупан број пољопривредних

газдинстава која наводњавају коришћено пољопривредно земљиште износи 415. Систем одводњавања је природан- гравитациони вишак воде одлази у мање потоке који се уливају на крају у Велику Мораву. Наводњавана површина коришћеног пољопривредног земљишта је 241 ха. Укупна површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији града Јагодине је 1916,4846 ха, од те површине се даје у закуп 1471,8471 ха. Тренутно је у вишегодишњем закупу 437,8654 ха, од те површине физичка лица су закупила 199,5574 ха што је 45,5 %, а правна лица 238,308 ха или 54,5 %. Минерално ђубриво је користило 5431 пољопривредно газдинство на 12868 ха, стајњак течни је користило 69 пољопривредних газдинстава на 2655 ха и чврсти стајњак је користило 143 пољопривредних газдинства на укупно 2546 ха.

Вишегодишњи засади: Природни услови и рељеф одговарају подизању вишегодишњих засада под воћем и виновом лозом. Укупна површина под воћњацима је 992 ха, највише има коштичавог воћа, затим јабучастиг а задњих година подижу се засади орашастог воћа посебно лешника. Под винограда има 310 ха, највише су заступљене сорте за производњу вина по којима је познато ово подручје.

Сточни фонд: Услови за развој сточарства су добри, ограничавајући фактор су љутски ресурси, јер је сточарство грана пољопривреде која тражи стално ангажовање пољопривредних произвођача, а у руралним подручјима је изражена депопулација, нарочито млађег становништва. Укупан број стоке по врстама: говеда 5462 грла од тога 2615 крава, свиња 24928 од тога крмача 3155, оваца 12316 грла од тога 9240 овце, коза 2461, живине 532616 кокошака, 4963 ћурке, 1872 патке, 893 гуске и 8574 остале живине. Највећи број кокошака је за производњу конзумних јаја (коке носиле). Што се тиче пчеларства постоје добри услови за развој ове гране сточарства, тако да је у порасту број пчелара и кошница. Укупан број кошница пчела је 6686.

Механизација, опрема и објекти: Пољопривредна газдинства поседују 2706 једноосовинских трактора, 4223 двосовинских трактора, 259 комбајна и 16519 прикључних машина. Механизација је застарела и нерентабилна. Ова механизација је смештена у 2009 објеката. Распоживи објекти за смештај стоке су: за говеда 3149 објеката, за свиње 4349 објекта, за кокошке 2848 објекта и за осталу

стоку 1516 објекта. Анализом објеката за смештај стоке уочава се слаба искоришћеност објеката и да налазе се у лошем стању. Пољопривредни производи се могу сместити у 2867 кошева, 1013 амбара, 19 силоса и 127 објеката за силажу. Поред ових објеката постоји и једна сушара запремине 12 м³, 5 хладњача укупне запремине 288 м³, 10 стакленика имају 9 пољопривредних газдинстава укупне површине 633 м² и 376 пољопривредних газдинстава имају 656 пластеника укупне површине 12,5304 ха.

Радна снага: Укупан број пољопривредних газдинстава је 6369 која имају 14510 чланова, од тог броја 6272 жена и 8238 мушкараца. На породичним пољопривредним газдинствима има 14399 чланова, од тог броја 6229 жена и 8170 мушкараца а на газдинствима правних лица има 111 чланова, од тога 43 жене и 68 мушкараца. Укупан број регистрованих пољопривредних газдинстава је 4247, од тог броја активни статус имају 3197 газдинства. Од укупног броја становника који живе у сеоским срединама, економски активних је 22168 становника а искључиво у пословима пољопривреде, шумарства и рибарства 3125 становника. Имамо 466 газдинства која обављају друге профитабилне активности која су у вези са газдинством као што су прерада пољопривредних производа, рурални туризам, активности у шумарству, обрада дрвета, народна радиност и узгој рибе. Укупно остварених радних јединица ангажоване радне снаге у пољопривреди износи 5897, од тог броја носиоци газдинства 2663 јединице, чланови порорице и рођаци који су обављали пољопривредну активност на газдинству 2895 и стално запослени на газдинству 94 радних јединица. Курсеве у пољопривреди је похађао мали број пољопривредника, што опет указује на слабу заинтересованост управника – носиоца газдинства да се додатно образују.

Структура пољопривредних газдинстава: Структура пољопривредних газдинстава према величини коришћеног пољопривредног земљишта је следећа:

Структура пољопривредних газдинстава према величини коришћеног пољопривредног земљишта.

укупно	пољопривредна газдинства 6369	ха 19746
без земље	45	
1 ха	2071	1242 ха
1-2 ха	1435	2079 ха
2-5 ха	1854	5983 ха
5-10 ха	714	4849 ха
10-20 ха	185	2515 ха
20-30 ха	39	886 ха
30-50 ха	18	665 ха
50-100 ха	5	315 ха
100 ха	3	1214 ха
структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла стоке		
4 условних грла стоке	4685 пољопривредних газдинстава	
5-9 условних грла	529 пољопривредних газдинстава	
10-14 условних грла	164 пољ. газ.	
15-19 усл.грла	59 пољ. газ.	
20-49 усл. грла	119 пољ. газ.	
50-99 усл. грла	14 пољ. газ.	
100-499 усл.грла	6 пољ. газ.	
преко 500 усл.грла	3 пољ. газ.	

Производња пољопривредних производа: Просечни приноси и остварен обим производње за ратарске и воћарске културе износи: Сточарска производња највише је оријентисана на производњу меса, млека и јаја. Процењује се да се произведе 3000 тона меса годишње, 7300 тона млека годишње и око 600.000 комада јаја дневно.

Просечни приноси и остварен обим производње за ратарске и воћарске културе

биљна култура	просечан принос т/ха	остварена производња т
пшеница	3,214	7765
кукуруз	4,7	51418
шећерна репа	25	300
сунцокрет	3,053	58
кормо биље(луцерка)	5,284	11188
воћарске културе		
јабуке принос кг по стаблу	10,3 кг	1113
шљиве	8,6	6478

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији града Јагодине су регистроване четири задружне организације, две имају ангажовање у области трговини док је једна искључиво пољопривредна у области сточарства (овчарска задруга) а једна је земљорадничка и формирана је 2019 године.. Постоје и два удружења, једно је удружење пчелара које активно учествује у обавештавању својих чланова о субвенцијама Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и о осталим актуелним дешавањима везаним за пчеларство а друго је Удружење младих пољопривредника које се бави упознавањем пољопривредника са субвенцијама и конкурсима Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, слањем Захтева за субвенције пољопривредним произвођачима и организовањем едукативних предавања у области пољопривреде.

Трансфер знања и информација: У области стицања нових знања и информација из области пољопривреде за пољопривредне произвођаче, најзначајнију услугу има Пољопривредна саветодавна стручна служба Јагодина која кроз редовно (радионице и едукативне програме) и неформално образовање пружа стручне савете, информације и помоћи о техничко-технолошком, комерцијалном - тржишном, организационим и другим аспектима пољопривредне производње. Саветодавци кроз своје радионице обраде велики број тема интересантних за пољопривреднике. Број газдинства са којима сарађује Пољопривредна саветодавна стручна служба Јагодина је око 250 а од тог броја имају 70 одабрана газдинства. Поред Пољопривредне саветодавне стручне службе Јагодина, едукацију и информисање у вези сточарства пружа Основна одгајивачка организација Градске управе Јагодина. У граду Јагодина постоје две локалне телевизије више радио станица и једне недељне новине. Преко ових медија врши се обавештавање пољопривредног становништва о актуелним дешавањима на територији града Јагодина.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	2.000.000,00	0,00	100	95.000,00	0,00
	УКУПНО		2.000.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Управљање ризицима	104	3.500.000,00	100	0,00	0,00
2	Одрживо коришћење пољопривредног земљишта	201.1	500.000,00	100	10.000,00	0,00
	УКУПНО		4.000.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр.30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству	401	1.500.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		1.500.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	7.500.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	2.000.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	4.000.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.500.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група овог програма су пољопривредно становништво, регистрована пољопривредна газдинства са територије града Јагодине, њихови носници и чланови пољопривредних газдинстава, предузетници и правна лица. Град Јагодина овим програмом, односно дефинисаним мерама допринеће модернизацији производње и повећању продуктивности газдинства, смањењу производних и продајних трошкова, повећању квалитета производа, увођењу нових технологија и иновација као и што бољој едукацији пољопривредних произвођача, што је основ за успешну пољопривредну производњу. У складу са природним потенцијалом, повољним географским положајем и климатским условима, као и задовољавајући ресурси за развој пре свега сточарства и воћарства, потребама самих произвођача настојимо да кадровским и пословним решењима и финансијском подршком расположивом буџетским средствима за ову намену, омогућимо стварање повољних услова за развој пољопривреде. Циљ наведених мера је подизање продуктивности и ефикасности пољопривредне производње, а тиме и квалитета живота корисницима мера.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање потенцијалних корисника о мерама које су дефинисане програмом локалне самоуправе вршиће се: - путем штампаних обавештења која ће бити истакнута на огласним таблама месних канцеларија и градске управе, - путем локалних телевизија, радија и недељних новина - давањем информација у канцеларијама за пољопривреду Градске управе Јагодина - путем сајта градске управе Јагодина на коме ће бити објављене информације које се односе на Програм спровођења мера пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2019 годину.

Мониторинг и евалуација: Градска управа за буџет, финансије, привреду, пољопривреду и инвестиције града Јагодине, извршиће праћење реализације Програма на терену директно на пољопривредним газдинствима и том приликом анкетирати кориснике Програма. Овом провером испитаће се корисници дали су задовољни овим мерама и које још мере треба да се предузму да би се побољшало стање пољопривреде на територији града Јагодине.

II ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитнаподршка

2.1.1. Образложење: У оквиру стратегије одрживог развоја града Јагодине, област рурални развој дефинише територију града Јагодине као повољну за развој пољопривредне производње (ратарства, воћарства, повртарства, виноградарства, сточарства и остало), па самим тим наведена мера има за циљ пружање подршке њиховом развоју. Ова мера је предвиђена као подршка физичким лицима која имају регистровано пољопривредно газдинство у активном статусу, предузетницима и правним лицима која су уписана у Централни регистар пољопривредних газдинстава и имају пребивалиште на територији града Јагодине. Право на потстицај у виду кредитн еподршке, кроз суфинансирање камате на краткорочне динарске кредите, се остварује уколико се кредитна средства користе за набавку обртних средстава (репроматеријала, сретства за заштиту биља, горива, ђубрива, куповину стоке, резервних делова, прикључних машина, нове и половне опреме и друго), која ће бити одобрена до краја 2020 године, са роком враћања од годинудана.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљ мере је пружање доприноса развоју пољопривредне производње (ратарства, воћарства, повртарства, виноградарства, сточарства и остало) на територији града Јагодине. Специфични циљ мере је олакшавање приступа финансијским средствима за физичка лица, носиоце регистрованих пољопривредних газдинстава са територије града Јагодине која се налазе у активном статусу, као и за предузетнике и правна лица уписана у Централни регистар пољопривредних газдинстава.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са Националним програмом руралног развоја у периоду 2018 - 2020.године.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су носиоци пољопривредних газдинства, предузетници и правна лица који се налази у активном статусу и имају пребивалиште на територији града Јагодине.

2.1.5. Економска одрживост: У оквиру ове мере није потребно доставити доказе у смислу економске одрживостиулагања кроз одређену форму бизнис плана или пројекта.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Физичка лица, носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава, предузетници и правна лица: - да су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, као носиоци регистрованог пољопривредног газдинства, да се

налазе у активном статусу и имају пријављен сточни фонд у Регистру, - да имају пребивалиште на територији града Јагодине, - да на дан подношења захтева нема дуговање јавних дажбина према евиденцији локалне пореске управе, - да се средства користе за унапређење пољопривредне производње (ратарства, воћарства, повртарства, виноградарства, сточарства и остало).

2.1.7. Специфични критеријуми: Не постоје специфични критеријуми.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.1.9. Критеријуми селекције.

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	У оквиру мере нису предвиђени критеријуми селекције, односно подршка ће се одобравати по редоследу подношења захтева и кредитне способности, за оне подносиоце који испуне опште критеријуме.	не	

2.1.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи је 100% камате за кредите са каматном стопом до 9,5% на одобрени краткорочни кредит, који има рок враћања од годину дана. Износ краткорочног кредита за који се субвенционисање камата не може бити мањи од 100.000,00 динара и већи од 1.000.000,00 динара по регистрованом газдинству.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број газдинства корисника ове мере
2	Број ново подигнутих засада воћњака и винограда
3	Ново засађене површине под радарским и повртарским културама.

2.1.12. Административна процедура: Град Јагодина ће објавити Јавни позив за заинтересоване банке преко којих ће се спроводити мера кредитне подршке пољопривредним произвођачима. Физичка лица носιοци регистрованих пољопривредних газдинстава, као и правна лица и предузетници који су уписани Централни регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом, ће своје захтеве подносити код пословне банке са којом је град Јагодина закључио Уговор. Рок за подношење захтева биће до краја године, односно до утрошка средстава предвиђених за субвенционисање камате. Проверу комплетности и прихватљивости документације ће вршити пословна банка која има Уговор са градом Јагодина, а у складу са пословном политиком банке. Одобравање субвенције на кредите ће се вршити по систему прво пристиглих захтева, односно неће бити рангирања до утрошка средстава предвиђених за ову меру. Након потписивања Уговора са корисником и исплате средстава, банка обавештава Градску управу за буџет, финансије, привреду, пољопривреду и инвестиције о потписаном Уговору са корисником кредита и то достављањем података о кориснику: име носιοца пољопривредног газдинства, адресу, БПГ, намену улагања, износ средстава и датум исплате средстава. Одобрене банке ће периодично а најкасније до краја године доставити граду Јагодина захтев за исплату средстава на име субвенције по одобреним краткорочним кредитима. Захтев мора садржати списак корисника којима су кредити одобрени, износ камате по сваком одобреном кредиту, као и изјаву корисника да

су средства наменски утрошена, односно, да су утрошена у складу са дефинисаним наменама из овог програма.

2.2. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.2.1. **Образложење:** На територији града Јагодине постоје 16 противградне станице које опслужују 32 противградна стрелца. Према подацима из ранијих година имали смо велике штете од елементарних непогода нарочито града, који је сваке године правио материјалну штету на пољопривредним усевима, вишегодишњим засадама и објектима. Пошто пољопривредно становништво нема навику да осигурава пољопривредне културе од природних непогода, а сваке године неки део територије града Јагодине захвати невреме праћено градом, градска управа Јагодина је одлучила да куповином противградних ракета и новчаном стимулацијом противградних стрелаца, умањи настајање материјалне штете на усевима и објектима. Ова одлука је донешена, зато што поједине противградне станице остану без противградних ракета још почетком противградне сезоне и остатак године не могу да бране то подручје од града. Новчаном надокнадом противградних стрелаца стимулишу се да прихвате одговорност овог ризичног посла.

2.2.2. **Циљеви мере:** Главни циљ мере је заштита пољопривредних култура и материјалних добара од елементарних непогода (града), повећањем броја противградних ракета по противградној станици. Други мање важан циљ је запошљавање противградних стрелаца који добијају новчану надокнаду за овај посао.

2.2.3. **Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду:** Мера је у складу са Националним програмом руралног развоја за период 2018-2020. године.

2.2.4. **Крајњи корисници:** Крајњи корисници су сви становници са пребивалиштем на територији града Јагодине. Ова мера је од општег добра за сво становништво, а посебно за пољопривреднике зато што њихова егзистенција зависи од временских прилика.

2.2.5. **Економска одрживост:** Корисници ове мере нису у обавези да достављају бизнис план.

2.2.6. **Општи критеријуми за кориснике:** Корисници ове мере не морају да испуњавају никакве услове, сем да имају пребивалиште на територији града Јагодине. Што се тиче противградних стрелаца они морају да имају потписан уговор са Градском управом и са радарским центром за ово подручје „Бешњаја“, да су обучени и здравствено способни за овај посао.

2.2.7. **Специфични критеријуми:** Не постоје специфични критеријуми.

2.2.8. **Листа инвестиција у оквиру мере:**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.1	Улагање у заштиту од елементарних непогода, неповољних климатских прилика и катастрофалних догађаја

2.2.9. **Критеријуми селекције:**

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1		не	

2.2.10. Интензитет помоћи: За ову меру планирано је да се издвоји 100% из буџета града Јагодина за потрошни материјал и за услуге по уговору за противградне стрелце. Планирано је да се сретства за ову меру распореде на следећи начин: - Услуге по уговору (дневнице за противградне стрелце) 1.300.000,00 - Материјал (куповина противградних ракета) 2.200.000,00

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Смањена штетана на пољопривредним културама и материјалним добрима у односу на претходне године
2	Повећан учинак противградних стрелаца

2.2.12. Административна процедура: Градска управа за буџет, финансије, привреду, пољопривреду и инвестиције преко Јавних набавки одабраће понуђача који испуњава услове и има најнижу цену за набавку противградних ракета, које ће складиштити радарски центар „Бешњаја“ и на почетку противградне сезоне распоредиће их у 16 противградних станица на територији града Јагодина. Противградни стрелци потписују Уговор са градском управом и њима се за вршење ових услуга уплаћује стимулација на месечном нивоу у току противградне сезоне.

2.3. Назив и шифра мере: 201.1 Одрживо коришћење пољопривредноземљишта

2.3.1. Образложење: Агрохемиска анализа земљишта је основни предуслов успешне пољопривредне производње у повртарству, ратарству и подизањем вишегодишњих засада (воћа и винове лозе). Биљке приносом сваке године изнесу из земљишта одређену врсту и количину хранљивих елемената, које је неопходно вратити земљишту путем ђубрења. Прекомерно или недовољно уношење ђубрива у земљиште има за последицу повећање РН земљишта, блокирање усвајања појединих макро и микро елемената од стране биљака што утиче на повећање трошкова производње и смањење приноса. Због тога је неопходно да се узорцима земљишта узетих са производних парцела одреди потенцијална и ефикасна плодност земљишта. На основу познавања садржаја и облика хранљивих елемената у земљишту као и потреба појединих биљака за тим елементима, могу се дати препоруке за примену одговарајућих врста, формулација и количина ђубрива. Избалансираном исхраном биљака се добијају већи приноси и чува плодност земљишта за следеће године. Препорука је вршити анализу земљишта сваких 5 година на истим парцелама. Ова мера је била бесплатна за пољопривредне произвођаче који су носиоци или чланови комерцијалних пољопривредних газдинства у активном статусу а финансирано је од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде а вршено је преко Пољопривредно саветодавне стручне службе Јагодина. Када је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде престало са финансирањем ове мере, Град Јагодина је наставио са финансирањем јер зна значај ове мере на унапређење пољопривреде.

2.3.2. Циљеви мере: Основни циљ ове мере је да се побољша квалитет земљишта а самим тим да се повећају приноси на том земљишту, што доводи до смањења трошкова приликом ђубрења усева и до смањења непотребног загађења земљишта (повећања пх вредности), уношењем веће количине вештачког ђубрива. После анализе земљишта пољопривредни произвођачи добијају препоруку од Пољопривредно саветодавне стручне службе Јагодина са којом количином и са којим вештачким ђубривом треба поправити хемијски састав земљишта.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са Националним програмом руралног развоја за период 2018. - 2020. године.

2.3.4. **Крајњи корисници:** Право на бесплатну контролу плодности земљишта има носилац или члан комерцијалног породичног пољопривредног газдинства у активном статусу са пребивалиштем на територији града Јагодина и то на парцелама у власништву и уписаних у Регистар као и закупца пољопривредног земљишта у државној својини који је уписао парцеле узете у закуп. Узорци се могу узети са парцела од I до V класе. Број узорака не сме бити већи од 10 по газдинству.

2.3.5. **Економска одрживост:** Корисници ове мере нису у обавези да достављају бизнис план.

2.3.6. **Општи критеријуми за кориснике:** Корисници ове мере морају да испуњавају следеће услове: - да су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, као носиоци регистрованог пољопривредног газдинства у активном статусу - да имају пребивалиште на територији града Јагодина, - да су власници парцела са којих су узети узорци за анализу земљишта и уписаних у Регистар као и закупца пољопривредног земљишта у државној својини који је уписао парцеле узете у закуп.

2.3.7. **Специфични критеријуми:** Не постоје специфични критеријуми

2.3.8. **Листа инвестиција у оквиру мере:**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.1.3	Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро – мелiorативне мере)

2.3.9. **Критеријуми селекције:**

2.3.10. **Интензитет помоћи:** град Јагодина ће финансирати износ од 100% на име трошкова за анализу земљишта према Пољопривредно саветодавној стручној служби Јагодина која ће радити ове анализе и давати стручне савете корисницима ове мере. Износ по узорку за анализу земљишта износи 1000 динара, што значи да могу максимално да ураде 500 узорака.

2.3.11. **Индикатори/показатељи:**

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број газдинства корисника ове мере
2	Укупан број парцела на којима је урађена анализа земљишта

2.3.12. **Административна процедура:** Градска управа за буџет, финансије, привреду, пољопривреду и инвестиције склопиће Уговор са Пољопривредном саветодавном стручном службом Јагодина о извршењу ове мере. Пољопривредна саветодавна стручна служба Јагодина обавештаваће пољопривреднике о овој мери, прикупљаће узорке земљишта за анализу, вршиће анализу земљишта и давати стручне савете пољопривредницима након анализе. ПССС Јагодина водиће регистар корисника ове мере и податке достављати Градској управи за буџет, финансије, привреду, пољопривреду и инвестиције.

2.4. **Назив и шифра мере:** 401 Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству.

2.4.1. **Образложење:** На територији града Јагодина у оквиру управе за буџет, финансије, привреду, пољопривреду и инвестиције ради Основна одгајивачка организација домаћих животиња која се бави вођењем матичне евиденције домаћих животиња, њиховом селекцијом и едукацијом и информисањем пољопривредних произвођача. Ове послове обавља у селима која припадају територији града Јагодина и ове услуге су бесплатне за пољопривредне

произвођаче који се баве сточарством и узгојом приплодних говеда и оваца. Основна одгајивачка организација има уписани око 450 пољопривредника у својој евиденцији који имају око 1300 уматичених крава и око 300 оваца и они остварују субвенције Министарства пољопривреде и заштите животне средине преко Основне одгајивачке организације.

2.4.2. Циљеви мере: - контрола продуктивности и производних способности домаћих животиња - унапређење генетске структуре оваца и крава - унапређење производних особина животиња: месо, млеко и вуна - повећање приплодне вредности домаћих животиња - информисање и едукација пољопривредника који се баве сточарством.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са Националним програмом руралног развоја за период 2018. - 2020. године.

2.4.4. Крајњи корисници: Корисници су носиоци регистрованих пољопривредних газдинства који се баве узгојом приплодних оваца и крава и воде матичну евиденцију и селекцију домаћих животиња преко Основне одгајивачке организације Градске управе Јагодина.

2.4.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Основна одгајивачка организација на територији града Јагодине поседује сву неопходну документацију и опрему сходно Закону о сточарству.

2.4.7. Специфични критеријуми: Нема

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мера:

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Није планирано рангирање тј. селекција корисника, сви пољопривредни произвођачи који се баве узгојом приплодних крава и оваца и имају пребивалиште на територији града Јагодина имају право на бесплатне услуге Основне одгајивачке организације домаћих животи		

2.4.10. Интензитет помоћи: Град Јагодина ће финансирати износ од 100% на име трошкова Основне одгајивачке организације који су неопходни за спровођење одгајивачког програма за говедарство и овчарство.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број новоматичених грла оваца и крава
2	Укупан број пољопривредника корисника субвенција за уматичена грла оваца и крава

2.4.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране Градске управе за буџет, финансије, привреду и пољопривреду града Јагодине у оквиру које се налази Основна одгајивачка организација домаћих животиња. Основна одгајивачка организација се обавезује да ради по Закону о сточарству и по главном одгајивачком програму. Основна одгајивачка организација ће са пољопривредним произвођачима и Регионалном одгајивачком организацијом склопити тројне уговоре. Све трошкове пољопривредника сносиће Управа за буџет, финансије, привреду и пољопривреду. Пољопривредни произвођачи имају обавезу да пријављују све промене у вези приплодних грла Основној одгајивачкој организацији.

III ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина		рзс*
Регион	Регион Шумадије и Западне Србије	рзс*
Област	Поморавска област	рзс*
Град или општина	град	рзс*
Површина	46957	рзс*
Број насеља	53	рзс*
Број катастарских општина	54	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	Немамо насеља са отежаним условима рада у пољопривреди	
Демографски показатељи		
Број становника	71195	рзс**
Број домаћинстава	24785	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	151,4	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	+0,42	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-2,08	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	14,8	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	18,2	рзс**
Просечна старост	41,3	рзс*
Индекс старења	29	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	23,3	рзс*
Основно образовање (%)	24,5	рзс*
Средње образовање (%)	40,8	рзс*
Више и високо образовање (%)	10	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	7,1	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарски, брежуљкаст и бртскопланински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Гајњача, алувиљум, смоница од I- VII	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	619	Интерни
Средња годишња температура (oC)	11,2-11,7	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Реке: Велика Морава, Лугомир, Белица и Осоница, Вештачка језера у Драговету и Милошеву	Интерни
Површина под шумом (ha)	9568 ха	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	20,3 %	рзс*

Пошумљене површине у претходној години (ha)	Није било пошумљавања у претходној години	рзс*
Посечена дрвна маса (m ³)	10705 m ³	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	6369	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПП):	регистровано 4106 газ. од тога 3514 активан статус	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)		
- правна лица и предузетници (%)	0,5 %	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	19746 ха	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	42 %	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	оранице и баште 15594 ха 78,9 %, воћњаци и виногради 1302 ха 6,5 %, ливаде и пашњаци 2596 ха 13 % и остало 1 ха 0,005 %	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	жита 11490 ха 58,1%, индустријско биље 279 ха 0,1%, поврће 259 ха 0,1%, крмно биље 3235 ха 16,3%, остало 4 ха 0,02%	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	3,01 ха	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	2470 ха	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	нема	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	415 ха	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	574 ха каналске мреже	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	241 ха	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	1847,6128 ха	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	1181,3892 ха	Интерни
- физичка лица (%)	10 %	Интерни
- правна лица (%)	90%	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	говеда 5462, свиње 24928, овце 12316, козе 2461, живина 548,918, кошнице 6686	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	трактори 4223 двоосовинских + 2706 једноосовинских, комбајни 259, прикључне машине 16519	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	за стоку 11862, за пољо. производе 4026, за пољоп. машине и опрему 2009	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	хладњаче 5, сушаре 1, стакленици 9, пластеници 376	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	мин. ђуб. 12868 ха 5431 по.газ., стајњ. 5201 ха 212 по.газ., сред. за заш. биља 11601 ха 5080 по.газ.	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	14510 чланова и 3125 стално запослених	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	на породичним газ. 97%, на газ. правних лица 3%	рзс***
Годишње радне јединице (број)	5897	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	земљорадничке зад. 4, удружења пољ. 2	Интерни

Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	59183 t	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	3000t меса, 7300t млека	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
<i>Рурална инфраструктура</i>		
<i>Сабраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	248 km	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	18 пошти, 28737 телефонских претплатника	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	14065	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	12098	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (млн.м ³)	2931	рзс*
Пречишћене отпадне воде (млн.м ³)	2931	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	1 објекат за трансформацију елек. енергије	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	30 предшколских, 34 основне, 5 средње и 1 факултет	рзс*
Број становника на једног лекара	376	рзс*
Број корисника социјалне заштите	2789	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	11834	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	466	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	5672, просечно ноћења 1,5 страни и 1,7 домаћих	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	70 одабраних и 250 осталих	ПССС